

4

Svar på skrivelse från
Socialdemokraterna om
uppföljning av höjda
ersättningar till
förlossningsenheterna
HSN 2018-0308

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
SjukhusLOU-avtal
Gunilla Berg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2018-05-02

HSN 2018-0308

Programberedning barn,
unga och
förlossningsvård

Svar på skrivelse från Socialdemokraterna om uppföljning av höjda ersättningar till förlossningsenheterna

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till programberedningen för barn, unga och förlossningsvård ställer Socialdemokraterna ett antal frågor avseende uppföljning av den höjda ersättningen till förlossningsenheterna.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Socialdemokraterna

Förslag till beslut

Programberedning barn, unga och förlossningsvård beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i september 2017 om att höja ersättningen till förlossningsenheterna i syfte att möjliggöra en högre grundbemanning för att öka barnmorskornas närvaro under aktivt förlossningsarbete och för att klara säsongvariationer med födelsetoppar under sommaren. Höjningen motsvarar totalt 4000 kronor per förlossning och sker i två steg varav steg ett redan skett i oktober 2017 och steg två sker i maj 2018.

1. Hur har förlossningsenheterna redovisat att pengarna går till ökad bemanning?

Förlossningsenheterna har tagit fram en verksamhetsanpassad handlingsplan för hur respektive förlossningsenhet ska utöka grundbemanningen. Syftet är att få ett effektivt flöde och bättre arbetsmiljö vilket kan innebära olika åtgärder för var och en av förlossningsenheterna. Handlingsplanerna innehåller mål som är mät- och uppföljningsbara. Planerna fastställdes vid årsskiftet och uppföljningen kommer att ske kvartalsvis.

Var tredje månad skickas en redovisning över personalläget till förvaltningen. Verksamheterna ska ange hur mycket personal som finns i tjänst inom respektive kategori samt antalet nyanställda den senaste tremånadersperioden.

2. Hur många fler barnmorskor och undersköterskor har anställts på respektive förlossningsenhet sedan ersättningarna höjdes?

Antalet undersköterskor, assistenter och sjukvårdsbiträden har ökat. Verksamheterna uttrycker svårigheter att rekrytera barnmorskor, något som dock är varierande för respektive förlossningsenhet. Förutsättningarna har varit olika då flera enheter haft vakanta barnmorsketjänster när höjningen, och kraven på ökad grundbemanning infördes. Förvaltningen konstaterar att verksamheterna arbetar intensivt med att rekrytera personal.

Den sammanlagda bilden i länet ser ut som i tabellen.

Totalt antal anställda på förlossningsenheterna (förlossning + eftervård)	sep-17	jan-18
Barnmorska	743	739
Sjuksköterska	14	32
Barnsköterska	1	1
Chefsbarnmorska	15	15
Undersköterska	363	386
Chefsjuksköterska	0	1
Assistent	25	31
Sjukvårdsbiträde	2	3

I tabellen ovan konstateras att antalet sjuksköterskor har mer än fördubblats. Störst ökning av sjuksköterskor har skett Karolinska sjukhuset, både Huddinge och Solna. Antalet barnmorskor har minskat något.

3. Vilka förlossningsenheter klarar målet om en barnmorska per födande?

I förfrågningsunderlaget till Vårdval förlossning anges att vårdgivaren ska garantera patienter, så långt det är möjligt, ett kontinuerligt stöd av en barnmorska under hela den aktiva delen av förlossningen. Det är viktigt att förfrågningsunderlaget ger utrymme för verksamheterna att planera och utforma sin verksamhet med fokus på teamarbete och rätt kompetens till rätt arbetsuppgift. Det är också viktigt att det finns möjlighet till individuellt utformad vård så att alla patienter ges möjlighet att föda på sina egna villkor. Idag finns inga förlossningsenheter i Stockholms län som fullt ut uppfyller det som internationellt kallas för "one-to-one-care", det vill säga en barnmorska per födande. Förlossningsenheterna bemannar varje pass med ett antal barnmorskor och verksamhetens mål är att utöka grundbemanningen på varje pass med någon eller några barnmorskor. Antalet förlossningar kan variera så mycket som mellan 50 till 110 per dygn i Stockholm.

4. Vilka arbetsmiljömässiga åtgärder har genomförts för att rekrytera och öka bemanningen inom förlossningsvården?

Alla förlossningsenheter utom Södersjukhuset (SÖS) har infört rotation för personalen mellan förlossning och eftervård (BB). Det ger större utrymme för återhämtning då det är något lägre arbetsbelastning på en BB-avdelning.

Implementering av SLL kompetenstege för sjuksköterskor och barnmorskor sker.

Karolinska Huddinge startar under våren 2018 ett projekt med en ny vårdfilosofi som ska attrahera nya arbetssätt där syftet är att den gravida/födande ska möta så få personer som möjligt. Både i Huddinge och Solna kommer nya lokaler för förlossningsverksamheten att tas i bruk vilket ger förutsättningar för nya arbetssätt men också är positivt för arbetsmiljön.

BB Stockholm har kontrakterat kuratorsstöd vilket är en ny kompetens inom förlossningsvården. De utökar även städtjänsterna för att frigöra annan vårdpersonal vid iordningställandet av rummen efter förlossning.

SÖS har anställt ett antal assistenter för att underlätta städning, transporter och kringsysslor, omvårdnadspersonalen kan på detta sätt vara mera närvarande hos den födande kvinnan.

Danderyds sjukhus har tydliggjort ledningsstrukturen, sett över introduktionsrutiner och färdigställt en ny introduktionsplan samt infört fadderskap för nyanställda. Det finns arbetsuppgiftsväxling och man har anställt avdelningsassistenter för att frigöra undersköterskorna från vissa ekonomiuppgifter samt ökat bemanningen av köksbiträden både dag och natt. Man har också infört parvård, det vill säga en barnmorska och en undersköterska arbetar tillsammans med en till två födande.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det pågår ett intensivt arbete på samtliga förlossningsenheter med både nyrekryteringar och förändringar, såväl inom organisation, arbetssätt och lokaler.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

[Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till](#)

Godkänd av Barbro Naroskyin, 2018-05-02

Uppföljning av höjda ersättningar till förlossningsenheterna

Regeringen har under mandatperioden gjort stora satsningar på mödravården och förlossningsvården inom Stockholms läns landsting. Satsningarna inkluderar både resurser till att utveckla verksamheten genom de s.k. SKL-pengarna samt riktade resurser till bemanning inom förlossningsvården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade i september 2017 att genom regeringens satsning höja ersättningen till förlossningsvården i två steg – 5 procent från och med 1 oktober 2017 samt 5 procent från och med 2018. Fördelningen av regeringens satsningar på förlossningsvården motsvarar i genomsnitt 4 000 kr mer per förlossning. Per klinik innebär detta: 31,6 miljoner kronor (Karolinska Huddinge och Solna), 21,5 miljoner (Danderyds sjukhus), 26,2 (SÖS), 11,5 mkr (BB Stockholm) och 7,5 mkr (Södertälje sjukhus). Avsikten med de tillkommande resurserna är att möjliggöra en ökad grundbemanning. Förvaltningen har meddelat att de under åren 2017 och 2018 kommer att genomföra uppföljningar av förlossningsvården för att följa upp kraven i förfrågningsunderlaget. Effekterna av ovanstående satsningar kommer särskilt att uppmärksammas och följas upp.

Vid våra besök i förlossningsvården i Stockholms län de senaste månaderna får vi tydliga indikatorer på att bemanningssituationen är mycket ansträngd inom Stockholms förlossningsvård. Arbetsbelastningen är fortsatt tung, personalomsättningen är hög och oron inför sommaren har börjat växa. Frågorna om satsningarna på ökad grundbemanning är många.

Mot bakgrund till ovanstående ställer vi följande frågor:

- Hur har förlossningsenheterna redovisat att pengarna går till ökad bemanning?
- Hur många fler barnmorskor och undersköterskor har anställts på respektive förlossningsenhet sedan ersättningarna höjdes?
- Vilka förlossningsenheter klarar målet om en barnmorska per födande?
- Vilka arbetsmiljömässiga åtgärder har genomförts för att rekrytera och öka bemanningen inom förlossningsvården?

Nina Portocarrero Flores (S), Daniel Larson (S), Maria Kjellsdotter-Rydinger (S) och Julia Ekedahl (S)